

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120335081
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120335081.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu: Ahoj, a.s., so sídlom Dvořákovo námestie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 48 113 671, právne zastúpený: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia č. 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, proti žalovanému: I. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. V. č. XXX, XXX XX B. V., o zaplatenie sumy 1.550,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3Csp/42/2021-99 zo dňa 20. decembra 2021 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.550,- eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu žalobcu čo do zvyšku z a m i e t a .

III. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v c e l o m r o z s a h u , ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 3 ods. 1, § 39, § 657, § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3ods. 5, §54 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 odsek 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 2, § 11ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca podal dňa 31.03.2021 na Okresnom súde Banská Bystrica žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.550,00 eur spolu s úrokom vo výške 21,05 % ročne zo sumy 1.550,00 eur od 21.02.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

4. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili spolu dňa 18.01.2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Zmluva bola podpísaná elektronicky na základe zmluvy o poskytovaní elektronických služieb a elektronickej komunikácii uzavretej dňa 18.01.2019. Na základe

uvedenej zmluvy žalovaný obdržal od žalobcu úver vo výške 1.550,00 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť spolu s dohodnutým príslušenstvom v mesačných splátkach vo výške 56,71 eur. V dôsledku nesplácania úveru riadne a včas bola dňa 30.05.2019 žalobcom vyhlásená okamžitá splatnosť úveru, ktorá bola žalovanému odoslaná dňa 30.05.2019. Splátka, pre ktorú sa dlh stal predčasne splatným bola splatná dňa 20.02.2019, teda týmto dňom je splatný aj celý dlh. Žalobca zaslal žalovanému dňa 11.05.2020 predžalobnú výzvu, ktorou ho vyzval na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Žalovaný v uvedenej lehote dlžnú sumu neuhradil. Výška nesplatenej istiny žalobcu ku dňu podania tohto návrhu je 1.550,00 eur. Výška úrokovej sadzby predstavuje 21,05 % ročne.

5. Súčasťou žalobného návrhu, ktoré zaslal žalobca súdu sú: zmluva, predžalobná výzva, splnomocnenie a osvedčenie o DPH.

6. Vo veci bol vydaný Okresným súdom Banská Bystrica dňa 04.12.2020 platobný rozkaz, č. k. 14Up/1008/2020. Okresný súd Banská Bystrica následne výzvou zo dňa 26.03.2021, vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy, navrhli pokračovanie v konaní voči žalovanej na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku, nakoľko platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk.

7. Okresný súd Banská Bystrica dňa 31.03.2021 postúpil vec tunajšiemu súdu na rozhodnutie, nakoľko tento je príslušný v zmysle § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní.

8. Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 18.01.2019 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere vo výške pôžičky 1.550,00 eur. Celková suma pôžičky bola vo výške 2.041,56 eur. Výška splátok 56,71 eur a počet splátok 36. Celkové náklady neboli v zmluve uvedené. Ročná úroková sadzba bola určená vo výške 21,05 %, RPMN vo výške 21,05 %. Priemerná RPMN nebola uvedená v zmluve. Termín na zaplatenie 1. splátky bol určený na deň 20.02.2019 a termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 20.01.2022.

9. Veriteľ na základe tejto zmluvy zaväzuje poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške a spôsobom dojednaným v tejto zmluve ako viazaný spotrebiteľský úver. Dlžník sa touto zmluvou zaväzuje peňažné prostriedky vo forme úveru veriteľovi vrátiť, zaplatiť úroky a splniť iné povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy spôsobom stanoveným v tejto zmluve.

10. Listom zo dňa 26.04.2019 označeným ako 3. upomienka - výzva na zaplatenie, oznámil žalobca žalovanému, že vzhľadom ku skutočnosti, že nereagoval na predchádzajúce výzvy na zaplatenie - upomienky a súčasne je v omeškaní spolu už s 3 splátkami úveru a jeho celkový dlh na omeškaných splátkach predstavuje ku dňu vyhotovenia upomienky sumu 170,13 eur, sa dlh navyšuje o zmluvne dohodnuté úroky, a to až do zaplatenia istiny. Túto listinu sa žalovanému nepodarilo doručiť.

11. Listom zo dňa 30.05.2019 - vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru - žalobca oznámil žalovanému, že vzhľadom ku skutočnosti, že je v omeškaní s úhradou splátky vo výške 56,71 eur, ktorá bola splatná dňa 20.02.2019, po dobu dlhšiu ako tri mesiace, sa stal dlh splatným v celom rozsahu ku dňu 20.02.2019. Ani túto listinu sa nepodarilo žalovanému doručiť.

12. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný na splátkach celkovo uhradil sumu 0,00 eur.

13. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 18.01.2019 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa pôvodný žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 1.550,00 eur a ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 36 mesačných splátkach po 56,71 eur, pri celkových nákladoch spotrebiteľa, ktoré neboli v zmluve uvedené. Súd však považoval niektoré ustanovenia za sporné, čím sa zaoberal nižšie.

14. Súd sa v prvom rade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 21,05 % ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 - 5 rokov v 01/2019 činil úrok 9,36 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

15. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

16. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

18. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho prepisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami, a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklostí a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

19. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážností za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

20. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

21. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov

nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014. (porovnaj aj Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014).

22. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené závery aj preto súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka).

24. Žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 1.550,00 eur, pričom žalovaný uhradil celkovo sumu 0,00 eur, preto pri súčasnom závere o absolútnej neplatnosti o výške úrokov z úveru súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zostatok neuhradenej istiny, a to vo výške 1.550,00 eur a čo do zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

25. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, kedy uplynula lehota na plnenie, dostal do omeškania, preto by ho súd mal zaviazat' zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády. Žalobca si však úrok z omeškania v tomto spore neuplatnil, a preto mu ho súd ani nepriznal.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Z uplatnenej sumy 1.550,00 eur a úroku vo výške 21,05 % ročne zo sumy 1.550,00 eur od 21.02.2019, bolo žalobcovi priznaných len 1.550,00 eur, teda istina. Súd má však za to, že neúspech v časti ročného úroku z úveru predstavuje len nepomerne časť, a preto priznal žalobcovi plný úspech 100 %.

27. Proti výroku rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu včas. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne, ak bude mať podmienky na rozhodnutie vo veci za splnené, aby vo veci sám rozhodol v zmysle uvedeného. Žalobca namietal záver súdu prvej inštancie o tom, že dohodnutá výška úrokovej sadzby je neprimeraná a v rozpore s dobrými mravmi, pričom pri posudzovaní najvyššej prípustnej odplaty vychádzal z priemernej úrokovej miery vo výške 9,36% p.a. V zmluve o viazanom spotrebiteľskom úveru uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným bola dohodnutá jediná odplata, ktorou je úroková sadzba, a ktorá bola stanovená vo výške 21,05% p.a. Nakoľko žalobca pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nekonal v postavení banky, či pobočky zahraničnej banky, je žalobca toho názoru, že v súlade s ustanovením §1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., by sa pri posudzovaní najvyššej prípustnej odplaty malo vychádzať zo Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za príslušné kalendárne obdobie zverejnených na webovej stránke NBS. V zmysle príslušných informácií zverejnených na webovej stránke NBS, pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých na obdobie od jedného do piatich rokov vo výške od 1.500 do 6.500 eur, je priemerná RPMN ustanovená na 15,08 %, dvojnásobok tak predstavuje 30,16 %. Nakoľko ako je vyššie uvedené najvyššia prípustná odplata uvedená v predmetnej Zmluve o viazanom spotrebiteľskom úvere mala hodnotu 21,05 %, žalobca, tak konal v súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov. Z toho dôvodu by mal mať nárok aj na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, t. j. dohodnutého úroku.

28. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

29. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

30. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych

zisteníach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

31. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné: Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

32. Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

33. Podľa ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

34. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

35. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ právny vzťah založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere medzi žalovaným a žalobcom vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský. Spotrebiteľský charakter sporu nebol žalobcom v konečnom dôsledku spochybnený.

36. V Zmluve o viazanom spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX boli okrem iného uvedené náležitosti týkajúce sa výšky poskytnutého úveru (1550,- eur), výšky a počtu mesačných splátok (36 splátok po 56,71 eur), celkovej čiastky úveru (2041,56 eur) a RPMN banky (21,05 %), úroková sadzba (21,05 % p.a.).

37. Súd prvej inštancie preveroval na internetovej stránke NBS úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou 1-5 rokov v období 01/2019 činil úrok 9,36 %. Súd prvej inštancie vychádzal z údajov uvedených v stave úverov - úroková štatistika úverov, ktorá podľa NBS zahŕňa stav všetkých úverov v bankách, ktoré boli poskytnuté a ešte nie sú splatené klientmi, ako aj stav všetkých vkladov vložených a ešte nevybraných klientmi vo všetkých obdobiach do dátumu zostavovania výkazov (referenčné obdobie). Dohodnuté priemerné úrokové miery sú prepočítané na ročný základ (p.a.). Spôsob výpočtu je stanovený v závislosti od periodicity kapitalizácie. Triediacim kritériom stavov je splatnosť úverov a termínovanosť vkladov. (Zdroj https://nbs.sk/_img/documents/statist/us/urok_stavy.pdf)

38. Úroková miera nových obchodov predstavuje váženú priemernú úrokovú mieru dohodnutú za všetky nové vklady alebo úvery v danej kategórii počas referenčného mesiaca. Úroková štatistika nových obchodov zachytáva skutočné úrokové sadzby v individuálne dohodnutých zmluvách v čase uzavretia zmluvy počas celého referenčného mesiaca. (Zdroj https://nbs.sk/_img/documents/statist/us/nobchody.pdf)

39. Podľa údajov NBS za obdobie 01/2019 pre spotrebiteľské úvery/nové obchody poskytnuté na obdobie 1-5 rokov bola priemerná úroková miera vo výške 4,94 %. Podľa názoru odvolacieho súdu

významným kritériom pre posúdenie úrokovej miery bánk na trhu je úroková miera pre nové obchody a z tejto hodnoty vychádzal aj odvolací súd.

40. Vychádzajúc z uvedeného, úroková sadzba predmetného úveru je podľa zistenia odvolacieho súdu dokonca viac ako 4-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných bankami v rovnakom období. V danom prípade sa preto prvoinštančný súd správne zaoberal výškou úroku z úveru, ktorá je určená úrokovou sadzbou 21,05 % ročne a porovnával ju s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Z toho je zrejmé, že žalobcom požadovaný úrok v danom prípade podľa zistenia odvolacieho súdu bol viac ako 4-násobne vyšší ako úrok, ktorý za podobných podmienok banky poskytovali. Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 400 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Žalobcom požadovaný úrok z úveru s úrokovou sadzbou vo výške 21,05 % spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy, pretože bolo súdom v rámci skutkového stavu preukázané a zistené, že priemerne v tomto období boli úroky nových poskytovaných úverov 4,94 % ročne.

41. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom smere, že aj ním zistená výška úrokovej sadzby, ktorá prevyšuje viac ako dvojnásobne priemer úrokových sadzieb ostatných bánk (9,36 %), aj v prípade, že dodávateľom je nebanková spoločnosť, ide o dohodu o výške úrokovej sadzby, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to uzavrel súd prvej inštancie.

42. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe v časti požadovaných úrokov nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

43. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

44. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 odsek 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, leseň, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

45. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi nepriemerané až úžernícke úroky. Nepriemeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného

trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Žalobcom požadovaná sadzba úrokov viac ako 2 násobok ročne (odvolacím súdom zistené viac ako 4 násobok) pri zmluve je v demokratickej spoločnosti neakceptovateľná. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

46. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

47. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý by mal s poukazom na úspech v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ich náhradu nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).